

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠI-629/07-09

Název školy: **Základní škola, Hořice, Komenského 338,
okres Jičín**

Adresa: Komenského 338, 508 01 Hořice

Identifikátor: 600 092 135

IČ: 70 892 547

Místo inspekce: Základní škola

Termín inspekce: 18., 19., 21. a 24. listopad 2008

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se zaměřením v základní škole na oblasti rozvoje čtenářské a informační gramotnosti žáků a schopnosti žáků komunikovat v cizích jazycích.

Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s právními předpisy a s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika školy

Základní škola, Hořice, Komenského 338, okres Jičín vykonává činnosti základní školy (dále ZŠ) s celkovou kapacitou 330 žáků a školní družiny (dále ŠD) s kapacitou 50 žáků. ZŠ a ŠD jsou umístěny na adrese Komenského 338, 508 01 Hořice. Příspěvkovou organizaci zřizuje město Hořice sídlící na adrese náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 01 Hořice.

K 30. 9. 2008 škola vykazovala 10 tříd ZŠ, vzdělávalo se v nich 186 žáků, z toho 41 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a 1 žák cizinec. Školu navštěvují především žáci z města Hořic a z okolních spádových obcí. Ze 186 žáků školy je jich 65 dojíždějících (37 %). Škola přihlíží k dopravním spojům, což limituje organizaci rozvrhu, především odpoledního vyučování. Ve ŠD bylo ke dni inspekce zapsáno ve dvou odděleních 50 žáků. Přestože ve školním roce 2006/2007 došlo k většímu úbytku žáků, v dalších letech se počet žáků již stabilizoval.

Škola se profiluje do dvou vzdělávacích oblastí, cizí jazyky a informatika. Má uzavřenou dohodu o spolupráci s občanským sdružením Tvořivá škola, od 14. července 2008 může spolupracovat na realizaci projektu „Modelový školní vzdělávací program Tvořivá škola“. Žáci 1., 2., 6. a 7. ročníku ZŠ se učí podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV) s motivačním názvem „Můžeme jen to, co známe“. Činnosti školní družiny se uskutečňují podle „Školního vzdělávacího programu pro školní družinu“, která je součástí aktualizovaného ŠVP ZV. Žáci 3. až 5. ročníku a 8. a 9. ročníku se vzdělávají podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků, čj. 25 018/98-22.

V době inspekce v ZŠ učilo celkem šestnáct učitelů (14,4 přepočtených na plně zaměstnané). Výchovně-vzdělávací činnost ve školní družině realizovaly dvě vychovatelky (1,5 přepočtených na plně zaměstnané). Z celkového počtu učitelů čtyři nesplňují podmínky odborné kvalifikace pro výuku (dvě učitelky nemají vysokoškolské vzdělání, jedna učitelka absolvovala vysokoškolské studium pro výuku žáků prvního stupně a speciální pedagogiky, pro výuku žáků na druhém stupni ZŠ, kde vykonává přímou činnost, není odborně kvalifikovaná a jeden vysokoškolsky vzdělaný učitel neabsolvoval studium pedagogiky). Na všechny pedagogy bez odborné kvalifikace se vztahuje přechodné ustanovení zákona o pedagogických pracovnících (§ 32 zákona č. 563/2004 Sb.) a mohou tak přímou pedagogickou činnost vykonávat. Obě vychovatelky mají odpovídající kvalifikaci pro výchovně-vzdělávací činnost ve školní družině. Ve škole působí výchovná poradkyně (absolvovala studium pro výchovné poradce), ředitel školy vykonává funkci koordinátora ŠVP ZV a metodika prevence sociálně patologických jevů (absolvoval školení koordinátorů, i specializační studium pro metodika prevence).

Školní budova uprostřed města byla převedena do majetku školy. Je v ní deset kmenových učeben pro stávající třídy školy, osm odborných učeben včetně knihovny, místnost pohybové výchovy a tři malé prostory školní družiny. V areálu není tělocvična ani hřiště, škola si pronajímá sportoviště tělovýchovné jednoty Sokol Hořice. Výuka tělesné výchovy žáků prvního stupně je částečně realizována v učebně pohybové výchovy. Malý školní dvůr vzhledem k poškozenému betonovému povrchu je pro relaxaci žáků nevhodný. Současný prostor ŠD pro 50 zapsaných žáků je nepostačující, ředitel školy rozhodl přidělit jednomu oddělení ŠD učebnu v přízemí. Ve škole není zavedena teplá voda na sociálních zařízeních, výjimka jí byla udělena do roku 2009. Všechny prostory školy jsou účelově a vkusně zařízené. Část z nich škola pronajímá soukromé základní umělecké škole.

Za poslední tři roky došlo k řadě pozitivních změn. Pedagogové vytvořili školní vzdělávací program pro základní vzdělávání a školní vzdělávací program školní družiny. Vedení školy se částečně daří zlepšovat materiální podmínky. V uplynulých letech došlo k výměně starých učebnic a souborů učebních pomůcek za nové, byl zakoupen datový projektor a LCD monitory k počítačům. Pro potřeby žáků prvního stupně byla vybudována místnost pohybové výchovy, ta se využívá i ke kulturním účelům. Nově byla zařízena školní kuchyňka, kmenové třídy byly vybaveny novým výškově stavitelným žakovským nábytkem, byl vyměněn i nábytek ve školní družině. Postupně je modernizována a obnovována výpočetní technika. Všechny PC jsou připojeny na internet. V uplynulých letech byla vyměněna část poškozených oken, modernizováno osvětlení tříd i společných prostor. Svépomocí škola provedla opravu omítky v části budovy.

Ekonomické a materiální předpoklady školy

Škola v letech 2006 až 2008 hospodařila s finančními prostředky státního rozpočtu přidělenými na přímé výdaje na vzdělávání a s účelovými neinvestičními dotacemi. Dalším zdrojem financování byl příspěvek z rozpočtu zřizovatele určený na provoz školy.

Ve sledovaných letech byla kapacita školy využita na 55 %. Vzhledem k tomu, že škole jsou přidělovány finanční prostředky ze státního rozpočtu normativní metodou, nenaplněnost školy přímo ovlivňuje výši přidělovaných prostředků na přímé náklady na vzdělávání. V roce 2007 bylo škole přiděleno o 2 % méně finančních prostředků státního rozpočtu než v roce 2006 a v roce 2008 o 1 % více než v roce 2007. V období let 2006 až 2008 činil podíl státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech školy v průměru 81 %.

Finanční prostředky státního rozpočtu škola použila zejména na platy a související zákonné odvody. Na nákup učebnic a učebních pomůcek škola vynaložila ze státního rozpočtu v průměru 89 % celkových nákladů. Zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků bylo plně hrazeno z prostředků státního rozpočtu. V roce 2006 bylo na tyto účely vynaloženo o 46 % více než v roce 2007.

Výše příspěvku z rozpočtu zřizovatele se ve sledovaných letech neměnila i přesto, že náklady na provoz školy každoročně stoupají (ceny energií apod., předání budovy škole do užívání a s tím spojené odpisy). Z těchto důvodů vedení školy zabezpečuje údržbu svépomocně prostřednictvím svých zaměstnanců.

V roce 2006 byla škole poskytnuta účelová dotace ze státního rozpočtu ve výši 169 400,-- Kč na zajišťování informačních a komunikačních technologií. Finanční prostředky z této dotace byly využity na úhradu licencí, na zabezpečení internetu, na nákup fotoaparátu, monitorů, dataprojektoru apod. Dalším zdrojem financování školy byly v tomto roce finanční prostředky poskytnuté na projekt spolufinancovaný z rozpočtu Evropské unie. Škola obdržela dotaci na rozvoj klíčových kompetencí žáků 7. ročníků ve výši 10 276,-- Kč.

V roce 2007 škola obdržela finanční prostředky státního rozpočtu na „Program na podporu pokrytí konektivity škol v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání v roce 2007“ ve výši 17 000,-- Kč. Z těchto prostředků škola hradila náklady na nákup a rozšíření infrastruktury informačních a komunikačních technologií. Finanční prostředky škola čerpala v plné výši a v souladu s cíli a pravidly rozvojového programu.

V roce 2008 byly škole poskytnuty finanční prostředky ze státního rozpočtu na „Rozvojový program ve vzdělávání za účelem zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků“ ve výši 94 000,- Kč. Z rozpočtu zřizovatele škola obdržela finanční příspěvek na realizaci projektu v oblasti kultury nazvaného „Divadelní festival evropských škol v Řecku“ ve výši 21 000,-- Kč.

V tomto roce se škola také zapojila do vzájemné spolupráce škol, které realizují „Projekt Rubikon – Škola hrou v 21. století“ a do realizace projektu „Multimediální první pomoc pro pedagogy“ v rámci operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“. Celková částka na tyto projekty je cca 16,5 milionu Kč.

Hodnocení školy

Rovnost příležitostí ke vzdělávání

Základní škola informuje prokazatelným způsobem o své vzdělávací nabídce a způsobech přijímání žáků ke vzdělávání. Na přehledných webových stránkách, které pravidelně aktualizuje, uvádí potřebné informace pro rodiče. K zápisu i k zahájení školního roku zve škola předškoláky a jejich rodiče prostřednictvím informačních plakátů. Výchovná poradkyně se pravidelně účastní zápisu žáků do první třídy, kde sleduje školní zralost žáků budoucích prvních tříd a nabízí poradenskou činnost jejich rodičům. Škola organizuje dvakrát do roka „Den otevřených dveří“. V prosincovém termínu rodiče mimo jiné obdrží informační leták o vzdělávací nabídce i podrobnosti k zápisu. Při přijímání žáků k základnímu vzdělávání se škola řídí příslušným právním předpisem. Dokumentace týkající se přijímacího řízení je úplná, spis žáka je veden pečlivě, veškerá rozhodnutí splňují všechny předepsané náležitosti.

Škola má zavedený funkční systém evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále ŠVP). V letošním školním roce se jedná o 33 žáků s vývojovými poruchami učení, 6 žáků s vývojovými poruchami chování a 2 žáky s vadami řeči. Při zohledňování vzdělávacích potřeb těchto žáků vychází škola z aktuálních zpráv odborných pracovišť.

Na základě žádosti rodičů škola žákům vypracovala individuální vzdělávací plány (dále IVP). Všechny kontrolované IVP splňují zákonem předepsané náležitosti, jsou přehledné, funkční a tvoří součást osobní dokumentace žáků.

Ve ŠVP ZV jsou jasně daná pravidla pro vzdělávání a hodnocení žáků se ŠVP. Se školou pravidelně spolupracuje psycholog. Ačkoli má škola dostatek dyslektických asistentek, poskytuje dyslektickou nápravu v rozsahu požadovaném speciálním pedagogickým pracovištěm zatím pouze žákům prvního stupně.

V letošním školním roce škola neeviduje žádného nadaného žáka, talentovaní žáci jsou podporováni ve výuce individuálním přístupem, netradičními metodami práce a možnostmi reprezentovat školu v soutěžích. Svůj talent mohou rozvíjet ve volitelných předmětech a v zájmových útvarech. Škola identifikuje žáky s rizikem neúspěšnosti, jejich problémy jsou pravidelně vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady.

Hlavními úkoly výchovné poradkyně jsou podpora individuálního přístupu k žákům, podpora účasti v soutěžích, hledání cesty k úspěšné komunikaci se zákonnými zástupci žáků, důslednější řešení výchovných problémů. Nedílnou součástí její činnosti je i účelná spolupráce s metodikem prevence a v případě potřeby i s psychologem a logopedem. Výchovná poradkyně ve svých konzultačních hodinách nabízí pomoc rodičům i žákům. Také využívá možnosti sledovat problematické žáky přímo ve výuce a vyhodnocovat kvalitu individuálního přístupu jednotlivých vyučujících. V oblasti kariérního poradenství spolupracuje s tradičními partnery školy, jako jsou úřad práce a střední školy. Pravidelně vyhodnocuje studijní úspěchy vycházejících žáků, podílí se na jejich výstupním hodnocení a zpracovává přihlášky ke studiu.

Ve škole jsou stanoveny strategie, kterými je zajištěna pomoc žákům při změně ŠVP ZV. Ta spočívá především v individuálním přístupu k žákovi s dostatkem času na adaptaci a srovnání učiva. Také je těmto žákům nabízena individuální pomoc formou doučování.

Vedení školy

Vzdělávací nabídka základní školy odpovídá podmínkám, za kterých byla škola zařazena do školského rejstříku. Vedení školy vytváří vhodné personální a materiální podmínky pro realizaci školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání včetně mimoškolních aktivit.

ŠVP ZV je zpracován s ohledem na podmínky i možnosti školy a organizace vzdělávání ve škole jej umožňuje plně realizovat. Na jeho tvorbě se podílel celý pedagogický sbor. Je vytvořen podle zásad Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a v jeho nosných částech je s ním v souladu. Některé oblasti však nejsou ještě důsledně zpracovány. Jedná se především o dlouhodobé projekty, spolupráci s rodiči a s jinými subjekty. Chybí poznámky k učebnímu plánu a zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním. Naopak velmi kvalitně a podrobně je zpracována oblast autoevaluace školy. Pro školní rok 2008/2009 byl ŠVP ZV aktualizován.

Ředitel školy umístil anotaci ŠVP na webové stránky školy a jeho úplné znění je k dispozici v ředitelně. Školská rada v souladu se zákonem měla možnost se vyjádřit k jeho návrhu a následné realizaci.

Ředitel školy je ve funkci od školního roku 2003/2004. Od nástupu do funkce se snaží společně se svým zástupcem zlepšovat podmínky ke vzdělávání. Jejich koncepční záměry

vycházejí z možností školy, respektují Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje, zahrnují i národní strategické priority. Činnost ZŠ je realizována podle ročního plánu (dokument Plán práce pro školní rok 2008/2009). Zde jsou uvedeny ve stručné formě oblasti a kompetence zástupce ředitele školy, vychovatelky pověřené vedením ŠD, hospodářky školy a školníka. V organizačním řádu jsou vyjmenovány povinnosti ředitele školy, který rozdělil kompetence a odpovědnost mezi pracovníky a delegoval na ně konkrétní úkoly. Předložené vnitřní dokumenty ZŠ vycházejí z konkrétních podmínek školy a podporují realizaci vzdělávacích programů.

Informace vedení školy jsou předávány především ústně. Vedení školy vyhodnocuje svoji činnost zpravidla při jednáních pedagogické rady. Přijatá opatření s pracovníky projednává. Provozní porady svolává dle potřeby, porady vedení školy se konají jednou měsíčně. Na jednáních pedagogické rady se řeší zásadní věci z pedagogické oblasti. Kontroly provádí vedení školy průběžně. Kontinuální sledování přímé vyučovací činnosti učitelů je prováděno pouze na prvním stupni.

Výsledky činnosti školy jsou uvedeny v materiálu Vlastní hodnocení školy. Tento dokument školy je velmi stručný, hodnocení jsou převážně pozitivní. Podrobnější analýza podmínek a činnosti školy je uvedena ve výročních zprávách. Vnitřní kontrolní systém plní svou hodnotící a informační funkci.

Ředitel školy hospodaří s přidělenými finančními prostředky v souladu se stanoveným rozpočtem.

Partnerství

Ředitel školy spolupracuje se školskou radou, ta je o důležitých záměrech školy informována, předkládá jí dokumenty školy v souladu s úkoly, které mu ukládá školský zákon. Členové školské rady projednávají a schvalují strategické dokumenty školy, s jejími ostatními dokumenty jsou průběžně seznamováni a mohou se k nim vyjádřit.

Jako vynikající a bezproblémovou označil ředitel školy spolupráci s organizací rodičů (SRPŠ), která významně finančně podporuje některé aktivity školy (např. kulturní akce, kurzy, exkurze, výlety) a přispívá i na nákup tělovýchovných pomůcek. Schůzky pro zákonné zástupce žáků škola organizuje dvakrát ročně (dvakrát ročně probíhá i konzultační odpoledne). V průběhu roku jsou rodiče informováni o prospěchu žáků prostřednictvím žákovských knížek a notýsků, v případě potřeby jsou problémy řešeny i individuálními konzultacemi s třídními učiteli a vyučujícími. Vedení školy zajímají názory rodičů a k získání zpětné vazby od nich využívá i vlastní dotazníková šetření.

Velmi kladně je hodnocena spolupráce ředitele školy se zástupci žáků. Ve škole pracuje žákovský parlament, který se schází s ředitelem školy podle potřeby dvakrát až třikrát ročně a společně řeší některé dílčí problémy.

Účelně je rozvíjena partnerská spolupráce školy se zřizovatelem, s místními mateřskými, základními a středními školami i s dalšími místními organizacemi. Řadu aktivit pro své žáky (např. vzdělávací pořady a besedy) pořádá škola společně s Policí ČR, s Městskou knihovnou a Městskou policií v Hořicích. Jako přínosnou hodnotí ředitel školy i spolupráci se ZUŠ Melodie (pomoc škole při organizování Dne otevřených dveří, společná vystoupení žáků při různých příležitostech - v místním domově důchodců, adventní vystoupení).

V září 2008 uzavřela škola smlouvy o partnerství v rámci operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost s VOŠ a Střední zdravotnickou školou Hradec Králové a Akademií J. A. Komenského Jičín.

V rámci uskutečněné cesty vybraných žáků na První pilotní evropský dětský divadelní festival do Řecku (na podzim 2008) byly navázány vztahy s dalšími účastníci se školami a jejich žáky.

Škola se na veřejnosti prezentuje mimoškolní činností, webovými stránkami, o své činnosti informuje i v regionálním tisku.

Předpoklady pro řádnou činnost školy

Škola má zpracován plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) na 1. pololetí tohoto školního roku, který je postupně naplňován. Učitelé projevují o další vzdělávání značný zájem, především v oblasti nových výukových metod „Tvořivé školy“. Škola na zajišťování DVPP vyčleňuje dostatečné množství finančních prostředků. V uplynulých letech byly tyto náklady hrazeny pouze ze státního rozpočtu. Ředitel školy dbá na další profesní růst pedagogických pracovníků, sleduje celková personální rizika a snaží se přijímat vhodná opatření.

Vedení školy věnuje oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků dostatečnou pozornost. Příslušná pravidla jsou součástí školního řádu a provozních řádů odborných učeben. Zápisy v třídních knihách spolu s vloženými formuláři „Poučení žáků třídy o bezpečnosti ve škole a školních akcích“ dokládají, že jsou všichni žáci s nimi pravidelně a včas seznamováni. Realizovaná preventivní strategie školy umožňuje předcházet vzniku sociálně patologických jevů včetně šikany. Vychází z minimálního preventivního programu a dalších podpůrných dokumentů. Ve škole je žákům k dispozici také schránka důvěry. Všechny prostory školy využívané žáky se v době inspekce jevily jako bezpečné. Příslušný dohled nad žáky je po celou dobu jejich pobytu plně zajištěn. Ředitel školy průběžně vyhodnocuje sociální, zdravotní a bezpečnostní rizika a snaží se neodkladně přijímat vhodná opatření k jejich minimalizaci.

K potřebné rekonstrukci a vybavení školy dochází vzhledem k finanční náročnosti pozvolna. Stejná výše příspěvku na provoz od zřizovatele v uplynulých letech nezohledňovala v plném rozsahu potřeby školy v této oblasti. Tuto situaci vedení školy řeší svépomocí, tzn., že zaměstnanci školy prostřednictvím dohod o provedení práce či pracovní činnosti provádějí rozsáhlejší opravy školy (např. výměna osvětlení, omítky budovy apod.)

Materiální a finanční podmínky školy umožňují realizovat její vzdělávací činnosti. Výše těchto prostředků však neumožňuje v plné míře pokrýt potřebný rozvoj školy.

Průběh vzdělávání

Škola organizuje své vzdělávání v souladu se vzdělávacími cíli. Kontrolou školní matriky bylo zjištěno, že údaje o žácích jsou uváděny v souladu s právními předpisy.

Žáci prvního stupně se mohou zapojit do čtyř zájmových útvarů, na druhém stupni mají možnost si vybrat volitelné předměty od 7. ročníku. Letos se realizují v 7. ročníku volitelné předměty konverzace v anglickém jazyce, informatika, člověk a příroda a sportovní hry, v 8. ročníku konverzace v anglickém jazyce, informatika a sportovní hry, v 9. ročníku konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, přípravný seminář z matematiky, fyzikální a chemická praktika. Nabídkou volitelných předmětů se snaží škola poskytovat žákům co nejširší prostor pro rozvíjení jejich osobností.

Učitelé výuku rozšiřují o další aktivity (např. projekty, besedy, exkurze, návštěvy kulturních a sportovních akcí) a organizují třídnické hodiny, do kterých zařazují aktuální výchovná témata. Menší počet žáků ve třídách vytváří pro pedagogy lepší výchovné a vzdělávací podmínky. Škola se snaží navodit příznivé klima pro harmonický rozvoj žáků. Pečuje o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a věnuje péči přípravě učitelů v oblasti práce s integrovanými žáky. Pro talentované žáky škola pořádá systém soutěží, na který navazují

okresní, případně krajská kola. Žáci mají možnost výběru dalšího cizího jazyka, průběžně se vzdělávají v oblasti informačních technologií a zdravého životního stylu. Pozornost je věnována sexuální výchově a prevenci sociálně patologických jevů.

Většina žáků na prvním stupni komunikuje na úrovni přiměřené jejich věku, dodržuje stanovená pravidla chování, učí se vést rozhovor. Vysoký podíl integrovaných žáků vyžaduje individuální a diferencovaný přístup učitelů a aplikaci vhodných metod a forem práce. To vyžaduje náročnou přípravu učitelů. Pro některé vyučující bez odborné kvalifikace je to velmi nesnadný úkol. Projevy nekázně žáků, další výchovné a výukové problémy pedagogové ve spolupráci se zákonnými zástupci (případně i odborníky) včas řeší a přijímají odpovídající opatření.

Ve všech sledovaných hodinách se vyučující snažili využít co nejefektivnější vyučovací metody tak, aby vzdělávání žáků probíhalo co nejúčinněji. V některých zhlédnutých hodinách byly uplatňovány nové vzdělávací formy práce směřující k podpoře rozvoje osobnosti žáků. Jednotlivé metody byly voleny přiměřeně k věkovým zvláštnostem žáků, v nejnižších ročnících byla výuka vhodně proložena relaxačními chvilkami, velmi účelné byly zařazeny hravé činnosti. Výuka nejstarších žáků vykazovala prvky samostudia, zařazeny byly referáty, žáci vyhledávali informace v doplňkovém materiálu, na počítači nebo využívali vlastní zkušenosti. V menší míře byla zastoupena podpora vlastního hodnocení a sebehodnocení.

Škola vybavuje žáky potřebnými kompetencemi pro další studium či praxi. Pedagogové podporují osobnostní a sociální rozvoj žáků. Žáci se mohou seberealizovat, jsou učiteli vedeni k aktivnímu zapojení do činností.

Projekty dosahování úrovně klíčových kompetencí prostřednictvím vzdělávacího obsahu

Rozvoj čtenářské gramotnosti

Rozvoj čtenářské gramotnosti je součástí celkové strategie školy, samostatně je tato oblast vyhodnocována v metodických sdruženích na prvním stupni. V rámci „Rozvojového projektu ve vzdělávání MŠMT - Podpora čtenářské gramotnosti na základních školách 2008“ zpracovali pedagogičtí pracovníci program na podporu činností, které směřují k motivaci žáků ke čtení a ke zlepšení jejich čtenářské gramotnosti (žádost o schválení projektu byla školou podána v září 2008).

Výuka čtení v prvním ročníku je již čtvrtým rokem prováděna metodou splývavého čtení, která je kombinována s analyticko-syntetickou metodou výuky. Důsledná práce učitelek při budování čtenářských dovedností se projevuje ve velmi dobrých výsledcích ve čtení žáků. Volitelné předměty v této oblasti v letošním školním roce vyučovány nejsou. Žáci vydávají školní časopis, účastní se každoročně školního kola recitační soutěže, příležitostných literárních soutěží a projektových dnů (např. Afrika, Nový Zéland).

V rámci metodických sdružení a předmětových komisí vyučující vzájemně spolupracují a společně se zamýšlejí nad tím, jak ve svých předmětech co nejvíce přispět k rozvoji řečových dovedností a schopností žáků. Z rozhovoru s jednotlivými učiteli vyplynulo, že jsou dohodnutí na zásadních otázkách společného působení na žáky v jednotlivých předmětech. Učitelé českého jazyka a literatury usilují v hodinách o co nejužší propojení jednotlivých složek výuky (literární, jazykové a komunikační) a snaží se vzbudit zájem žáků o zajímavé texty a knihy, které jim jsou blízké (vedení čtenářských deníků, doporučená četba, besedy ve spolupráci s místní knihovnou, návštěvy divadelních představení). Zároveň průběžně vyhodnocují schopnost žáků souvisle se vyjadřovat a snaží se je co nejvíce v této oblasti podporovat (mluvní cvičení, referáty). Materiální podmínky pro rozvoj čtenářských dovedností jsou ve škole dobré (kvalitní učebnice, přístup žáků na internet, malá žákovská knihovna, standardní pomůcky).

V hospitovaných hodinách na prvním stupni učitelky aplikovaly tvořivé metody práce s využitím skupinové práce žáků, na druhém stupni byla nejvíce zastoupena frontální výuka, ale v části sledované výuky učitelky střídaly metody práce, zadávaly dílčí samostatné i skupinové úkoly a jednoduchá cvičení. Didaktická technika byla využita pouze sporadicky. Žáci si měli možnost rozvíjet kompetence k učení, občanské i sociální, učitelky používaly správné odborné termíny. Názornost výuky zvyšovalo využití knih, obrázků a kopírovaných materiálů. V hodině prvouky a dějepisu byli žáci vybízeni, aby se kriticky zamýšleli nad předkládanými informacemi a vyjadřovali svůj názor. Žáci dokázali při řešení dílčích problémů uplatňovat příslušné myšlenkové operace, při práci s textem byli schopni přijímat různé druhy sdělení a rozuměli jim. Málo žáků však prokazovalo schopnost samostatného a výstižného ústního projevu, většina žáků odpovídala jednoslovně či málo kultivovaně. Na druhém stupni se často objevovaly nedostatky ve srozumitelnosti vyjádření i v logice ústního projevu žáků. Učitelky jejich vyjádření zpřesňovaly, doplňovaly a žáci na jejich náповědu reagovali. Písemný projev žáků má velmi rozdílnou úroveň, učitelky se snaží u žáků budovat správné návyky při psaní a tvorbě zápisů s logickou osnovou, se zřetelem na přehlednost a čitelnost, ne u všech žáků se to daří. Na druhém stupni již žáci tolik nedbají na kvalitu svého písemného projevu, někdy je jejich projev chaotický a objevují se i hrubé nedostatky.

Ve třídách panovala klidná atmosféra. Žáci byli vyzýváni k sebehodnocení spíše ojediněle, práce žáků v hodinách v několika případech nebyla vyučujícími vyhodnocena.

Rozvoj schopnosti komunikace v cizích jazycích

Základní škola se profiluje zaměřením na výuku cizích jazyků. Metodický orgán cizojazyčného vyučování spolupracuje s místními mateřskými školami a na základě této spolupráce a požadavku rodičů vypracoval strategii výuky anglického jazyka od prvního ročníku ZŠ. Výuka probíhá v celkové dotaci jedné hodiny týdně v prvním a druhém ročníku formou audioorálního kurzu, výstupem z ročníku je žákovské portfolio. Od třetího ročníku je cizí jazyk vyučován ve standardní dotaci tří hodin týdně a od sedmého ročníku si žáci volí druhý cizí jazyk v dotaci dvou hodin týdně, a to je němčina. Velmi malý počet žáků zvolilo němčinu jako svůj první cizí jazyk, jeho výuka proto probíhá v odděleních. V osmém ročníku je běžná výuka rozšířena o jednu hodinu konverzace. Oba cizí jazyky mají svou vlastní odbornou učebnu. Třídy jsou vybaveny standardním žákovským nábytkem, rozmístěním stolů do čtverce jsou podporovány interaktivní jazykové dovednosti, které však nebyly nijak výrazně procvičovány. Účinnost výuky je podporována množstvím nástěnných tabulí s přehledem gramatického učiva a základních okruhů slovní zásoby. K dispozici jsou i slovníky a další názorný materiál, který ztraktivňuje a zefektivňuje výuku. Některé hodiny, zejména procvičování gramatického učiva, probíhají v počítačové učebně. Zde je možno účinně procvičovat i poslech, protože každý PC je vybaven sluchátky.

Učitelky anglického a německého jazyka tyto předměty na vysoké škole nevystudovaly, všechny však pravidelně spolupracují, radí se o metodách výuky, o klasifikaci žáků a o individuálním přístupu k integrovaným žákům. Žáci mají dostatečný čas na zpracování písemných úkolů, vyučující jim věnují pozornost při samostatné práci. Zvolené výukové materiály jsou plně vyhovující, jisté rezervy pocítují vyučující ve stávajících učebnicích pro výuku německého jazyka, které upřednostňují klasické metody výuky.

Hodiny anglického jazyka probíhaly v přátelské atmosféře, převažovaly moderní metody práce, objevila se i práce párová a skupinová. Žáci měli možnost pracovat vlastním tempem, u žáků se SVP však nebyl patrný individuální přístup. Ve výuce žáků mladšího školního věku volily učitelky přiměřené metody, kdy se střídala práce s hrou a relaxací. Volbou autentického materiálu a věkově blízkého tématu v devátém ročníku byla podpořena atraktivita výuky.

V hodině bylo vhodně využito mezipředmětových vztahů k hudební výchově a českému jazyku.

Hodiny německého jazyka vykazovaly velmi profesionální přístup vyučující, která dokázala ve svižném tempu vyučovat žáky v odděleních. Pro obě oddělení měla připravené přiměřené množství výukového materiálu, žáky průběžně kontrolovala a motivačně hodnotila. Všechny sledované hodiny vedly vyučující v cizím jazyce, kvalita jejich komunikace byla na dobré úrovni, u jedné vyučující na vynikající úrovni.

Rozvoj informační gramotnosti

Oblast informačních a komunikačních technologií (dále ICT) je rozpracována v ICT plánu školy. Popisuje výchozí stav i cíle, kterých chce škola dosáhnout v létě roku 2009. Porovnání aktuálního stavu vybavení školy informačními a komunikačními technologiemi a službami se standardem ICT služeb je velmi příznivý. Pouze počet pracovních stanic sloužících k přípravě učitelů je formálně podhodnocen, ale reálně mohou vyučující využívat odbornou učebnu, kde je počet stanic naopak nadstandardní. Prioritním cílem je co největší podíl výuky organizovat prostřednictvím informačních a komunikačních technologií s využitím vlastní tvorby učebních materiálů vyučujícími.

Pedagogický sbor včetně ředitele školy, který zároveň vykonává funkci správce sítě, splňuje podmínky informační gramotnosti. Všichni vyučující jsou absolventy modulu „Z“ i „P“. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti je podporováno.

Připojení k internetu bylo zásadně změněno v roce 2006 a je integrováno do bezdrátové sítě města Hořice. Webové stránky školy (www.zskomenskeho.horice.org) jsou začleněny do stránek zřizovatele. Rodiče žáků dosud pouze sporadicky využívají možnosti komunikace se školou prostřednictvím elektronické pošty.

V průběhu inspekce byly uskutečněny v rámci sledování informační gramotnosti hospitace, ve kterých byla užitá výpočetní a didaktická technika, a to v předmětech anglický jazyk, informační a komunikační technologie (práce na PC) a přírodopis. Vyučující prokázali velmi dobré praktické a metodické dovednosti při vedení žáků k práci s výpočetní a prezentační technikou. Jejich projev byl kultivovaný, osvědčovali velmi dobrou znalost žáků a z toho plynoucí přirozenou autoritu. V hodině anglického jazyka, která probíhala v počítačové učebně, byl využit veřejně dostupný výukový program na internetu k procvičování gramatických jevů s použitím audiotechniky. Tento program slouží žákům i v domácí přípravě. V hodině informačních technologií se žáci zaměřili na formy distribuce a transformace toku informací. V předmětu přírodopis učitel využil prezentační techniku pro názornější vysvětlení geologických procesů v krajině. Žáci tak neformálně naplňovali řadu kompetencí, kdy vyhledávali a třídili informace s využitím informačních a komunikačních prostředků, využívali již dříve získaných znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Účinně spolupracovali ve skupinách a podíleli se na utváření vstřícné atmosféry mezi všemi účastníky vyučovacího procesu. Za své výkony byli žáci pravidelně a vesměs pozitivně hodnoceni. Prvky sebehodnocení zaznamenány nebyly. Rovněž nebylo využito relaxačních momentů.

Ze získaných poznatků ČŠI je zřejmé, že učebna výpočetní techniky, prezentační technika i další prostředky ICT jsou užívány pravidelně a tyto moderní technologie se postupně stávají běžnou součástí výchovně vzdělávacího procesu školy.

Výsledky vzdělávání žáků na úrovni školy

Škola systematicky hodnotí výsledky žáků tak, aby byla viditelná dosažená úroveň vzdělávání každého žáka ve vztahu ke stanoveným cílům. Sleduje celkové výsledky žáků formou externích hodnocení prostřednictvím nabídek komerčních testů pro páté, osmé a pro deváté

ročníky. Externí hodnocení je vcelku v souladu se školní klasifikací žáků. Potvrdily se velké individuální rozdíly v úrovni jednotlivých žáků. Vedení školy provádí analýzu těchto rozdílů a snaží se o jejich eliminaci. Dále jsou užívány vlastní hodnotící nástroje písemného a ústního zkoušení včetně krátkodobých i dlouhodobých projektů. Hodnotící nástroje jsou součástí školního řádu.

Ve vlastním hodnocení, které škola provádí jedenkrát za dva roky, jsou výsledky žáků hodnoceny sporadicky, celá problematika je však obsáhle vyhodnocována každoročně ve výroční zprávě o činnosti školy v oddílu výsledky vzdělávání.

Velmi dobrých výsledků škola dosahuje zejména v propagaci a prezentaci školy ve sportovních a kulturních oblastech, žáci se účastní i řady naukových soutěží na místní a okresní úrovni. Dramatický kroužek, který působí ve škole, se zúčastnil významné mezinárodní přehlídky divadelních her států Evropské unie v řeckých Athénách. Soubor nastudoval upravenou předlohu pohádky „Havran z kamene“ a sklídl mezinárodní uznání. Těmito aktivitami škola pěstuje pocit sounáležitosti, odpovědnosti a zdravé soutěživosti žáků.

Celkové hodnocení školy

Základní škola, Hořice, Komenského 338, okres Jičín poskytuje vzdělávání a školskou službu v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Škola umožňuje žákům rovný přístup ke vzdělání, vede evidenci žáků se SVP. Tito žáci se vzdělávají podle funkčních IVP, hlavní vzdělávací strategií je individuální přístup vyučujících a diferenciací výuky. Poněkud zúžený je výběr zájmových předmětů, dostatečná je nabídka volitelných předmětů. Škola přijímá opatření k podpoře ve vzdělávání žáků s riziky neúspěšnosti.

Výchovná poradkyně poskytuje žákům i jejich zákonným zástupcům kvalitní poradenskou pomoc v záležitostech týkajících se vzdělávání i volby povolání. Ve své činnosti se opírá o dokumentaci speciálních pedagogických zařízení, v oblasti kariérního poradenství spolupracuje s tradičními partnery školy. Škola poskytuje pomoc žákům při změně ŠVP.

ŠVP ZV zohledňuje reálné podmínky a možnosti školy. Jeho nosné části jsou v souladu se zásadami RVP ZV. Některá témata jsou však zpracována pouze částečně nebo chybí a je potřeba jejich doplnění. Velmi kvalitně je naopak promyšlena autoevaluace školy. Výuka se uskutečňuje podle platných učebních dokumentů.

Vedení školy přijímá žáky ke vzdělání podle příslušných právních předpisů. Vytvořené partnerské vztahy jsou přínosem pro zkvalitňování činnosti školy. Ve škole pracuje žákovská samospráva, která pomáhá při organizaci akcí a podává podněty ke zlepšení práce školy. Vedení školy tvoří sehraný tým, který se snaží zlepšovat podmínky školy, daří se to zejména v pedagogické oblasti.

Výše příspěvku od zřizovatele na provoz nezohledňuje v plném rozsahu potřeby školy, tj. modernizaci, údržbu stávajícího materiálního vybavení a učeben. Vedení školy vytváří uspokojivé materiální a finanční podmínky pro realizaci své činnosti.

Škola zajišťuje žákům bezpečné prostředí a podmínky pro jejich zdravý vývoj a vzdělávání. Dostatečnou prevencí a vlastními aktivitami pomáhá předcházet vzniku školních úrazů a sociálně patologických jevů. Personální a materiální podmínky umožňují plnění vzdělávacích programů.

Výuka probíhá v pozitivním klimatu, vyučující volí různé styly práce. Žáci jsou motivováni k dalšímu vzdělávání vhodnou skladbou volitelných předmětů, v nabídce zájmových útvarů škola spolupracuje i se základní uměleckou školou.

Rozvoji čtenářské gramotnosti je ve škole věnována odpovídající pozornost, podporovány jsou i další aktivity spojené s rozvojem čtenářských dovedností žáků. Žáci rozumí různým typům textů a záznamů, dovedou samostatně vyhledávat informace, rezervy však přetrvávají v jejich komunikativních dovednostech. Úroveň čtenářské gramotnosti je na standardní, běžné úrovni. Požadované klíčové kompetence žáků byly ve sledované výuce učitelé podporovány, rezervy zůstávají v oblasti motivace a sebehodnocení žáků.

ZŠ systematicky vzdělává své žáky ve výuce cizích jazyků už od prvního ročníku. Vyučující volí metody práce přiměřené věku žáků a povaze vzdělávané skupiny, určité rezervy se vyskytly v přístupu k žákům se SVP. Zájem o výuku je podporován využíváním informačních technologií a autentického jazykového materiálu s tematikou žákům věkově blízkou. V hodinách s klasickou strukturou se vyskytlo motivační i diagnostické hodnocení. Nabídka cizích jazyků a jejich výuka je na standardní úrovni.

Stávající počet uživatelských stanic s připojením k internetu i veškeré další vybavení informačními a komunikačními technologiemi a využívání těchto technologií ve výuce je vzhledem k počtu žáků na standardní úrovni.

Výsledky vzdělávání žáků jsou zjišťovány běžným způsobem i komerčními testy. V této oblasti nebyla zjištěna rizika. Základní vzdělávání probíhá v souladu se vzdělávacími programy a profilací školy, žáci mají možnost rozvíjet své předpoklady.

Škola plní své výchovné i vzdělávací úkoly na požadované úrovni.

Seznam písemností, o které se inspekční zjištění opírá:

1. Zřizovací listina Základní školy, Hořice, Komenského 338, okres Jičín vydaná na základě usnesení zastupitelstva města Hořice, ze dne 12. 9. 2002 s účinností od 1. 1. 2003
2. Dodatek č. 1 zřizovací listiny Základní školy, Hořice, Komenského 338, okres Jičín, z jednání zastupitelstva města Hořice konaného dne 23. 4. 2007 (doplňková činnost školy)
3. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 6 138/2007-21, ze dne 18. 4. 2007, s účinností od 1. 9. 2007
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 6. 11. 2008
5. Jmenování do funkce ředitele školy ze dne 31. 7. 2003, na základě výsledků konkurzního řízení, s účinností od 1. srpna 2003
6. Organizační řád Základní školy, Hořice, Komenského 338, okres Jičín, platný od 1. 1. 2008
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Můžeme jen to, co známe“, platný od 1. 9. 2007 s aktualizací od 1. 9. 2008, čj. ŘZŠ/690/2008
8. Dohoda o spolupráci na projektu Modelový školní vzdělávací program Tvořivá škola ze dne 14. 7. 2008, podpisy zástupce Tvořivé školy, o. s. a ředitele školy
9. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný ve školním roce 2008/2009
10. Vzdělávací program Základní škola, čj. 16 847/96-2, se zapracovanými pozdějšími doplňky, čj. 25 018/98-22
11. Koncepce školy ze srpna 2008
12. Organizace školního roku 2008/2009
13. Plán práce pro školní rok 2008/2009, Hořice, srpen 2008
14. Zápisy z předmětové komise prvního stupně ZŠ, společenskovedních předmětů za školní roky 2006/2007, 2007/2008 a 2008/2009
15. Výsledky komerčních testování uskutečněná ve školním roce 2007/2008

16. Zápisy z jednání školské rady (rok 2005 – 2008)
17. Po kom se jmenuje naše škola – projekt školy (Podpora čtenářské gramotnosti na základních školách v roce 2008), zpracováno v září 2008
18. Školní řád ze dne 6. 12. 2006 a pravidla hodnocení vzdělávání žáků platná od 1. 1. 2006
19. Protokol z hospitačního záznamu ředitele školy za školní rok 2008/2009, hospitační záznamy zástupce ředitele školy
20. Plán hospitační a kontrolní činnosti na 1. pololetí 2008/2009
21. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků vedené ve školním roce 2008/2009
22. Školní matrika vedená v listinné i elektronické podobě – program Bakalář
23. Třídní knihy zájmových útvarů vedené ve školním roce 2008/2009
24. Učební plán školy 2008/2009 pro 3. až 5. ročník a 8. a 9. ročník podle vzdělávacího programu Základní škola
25. Rozvrhy hodin tříd a učitelů platné ve školním roce 2008/2009
26. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školních letech 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008, včetně závěrečných hodnotících pedagogických rad
27. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2008
28. Výkazy o základní školy S 3-01 podle stavu k 30. 9. 2006, 30. 9. 2007 a 30. 9. 2008 (ÚIV)
29. Výkaz o zahájení povinné školní docházky v základní škole S 53-01 podle stavu k 28. únoru 2008
30. Výkaz o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních R 36-01 za školní rok 2007/2008
31. Výkazy o školní družině – školním klubu Z 2-01 podle stavu k 31. 10. 2006, 31. 10. 2007 a 31. 10. 2008 (ÚIV)
32. Další vzdělávání pedagogických pracovníků - 1. pololetí školního roku 2008/2009
33. Další vzdělávání pedagogických pracovníků za školní rok 2007/2008
34. Kopie dokladů o vzdělání pedagogických pracovníků v základní škole a kopie osvědčení získaných v DVPP od školního roku 2008/2009 do termínu inspekce
35. Školní a třídní projekty, portfolia žáků
36. Vzorek notýsků a žákovských knížek žáků
37. Minimální preventivní program ve školním roce 2008/2009
38. Školní metodik prevence sociálně patologických jevů – obecný plán
39. Kniha evidence úrazů vedená od 2. 11. 2006
40. Provozní řády odborných učeben ze dne 1. 9. 2006
41. Provozní řády školní dílny, školní kuchyňky a pohybové místnosti
42. Osnova školení pro žáky základní školy (BOZ)
43. Opatření pro případné zdolávání mimořádných situací (traumatologický plán)
44. Poučení žáků třídy o bezpečnosti ve škole a při školních akcích
45. Organizační řád pro výlety a akce mimo školu
46. Prověrka bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro rok 2007
47. Rozhodnutí ředitele školy o přijetí k základnímu vzdělávání a o odkladu školní docházky žáků ve školním roce 2008/2009
48. Rozhodnutí ředitelky školy o povolení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu ve školním roce 2008/2009
49. Individuální vzdělávací plány žáků vedené ve školním roce 2008/2009
50. Hodnocení a autoevaluace školy za školní roky 2006/2007, 2007/2008
51. Výroční zprávy Základní školy, Hořice, Komenského 338 za školní roky 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008
52. Úpravy rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání za roky 2006, 2007 a 2008

53. Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajem za rok 2006 a 2007
54. Vyúčtování účelové dotace Škol (MŠT) VM4 podle stavu k 31. 12. 2006
55. Rozhodnutí o poskytnutí dotace na financování rozvojového programu: „Program na podporu pokrytí konektivity škol v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání v roce 2007“ čj. 19701/SM/2007 ze dne 12. 12. 2007
56. Vyhodnocení použití dotace poskytnuté pro rok 2007 (nedatováno)
57. Rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků v rámci Rozvojového programu „Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků regionálního školství s ohledem na kvalitu jejich práce“, čj. 13180/SM/2008, ze dne 19. 8. 2008
58. Výkazy zisku a ztráty v plném rozsahu sestavený k 31. 12. 2006 a 31. 12. 2007
59. Účtový rozvrh s platností pro rok 2006 a 2007
60. Hlavní účetní knihy k období 12/2006 a 12/2007
61. Čtvrtletní výkazy o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P 1-04 za roky 2006 a 2007 (ÚIV)
62. Zásady pro vnitřní kontrolní systém ZŠ Hořice, Komenského 338 1. 1. 2007

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Vocelova 1338, 500 02 Hradec Králové.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Bc.Květoslava Dřevíková	Mgr. Bc.Květoslava Dřevíková, v. r.
Mgr. Pavel Antoš	Mgr. Pavel Antoš, v. r.
Mgr. Martin Fiala	Mgr. Martin Fiala, v. r.
Mgr. Renata Nehybová	Mgr. Renata Nehybová, v. r.
PaedDr. Markéta Stuchlíková	PaedDr. Markéta Stuchlíková, v. r.
Bc. Ilona Oškrobaná	Bc. Ilona Oškrobaná, v. r.

V Hradci Králové dne 12. prosince 2008

Podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
PaedDr. Kamil Vávra	PaedDr. Kamil Vávra, v. r.

V Hořicích dne 18. prosince 2008

Připomínky ředitele školy

Datum	Text
--	Připomínky nebyly podány.